

NACIONALINIO SUSITARIMO DĖL MIŠKŲ SEKTORINIŲ GRUPIŲ

DARBO KNYGA

NACIONALINĖS MIŠKŲ VIZIJOS ETAPUI

Jūsų sektorinės grupės pavadinimas

Alternatyvi klimato kaitos grupė

Jūsų sektorinės grupės nariai

Eil. Nr.	Vardas	Pavardė	Ką atstovauja?
1.	Nerijus	Zableckis	Lietuvos gamtos fondas/ VšĮ „Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas“
2.	Rūta	Žulpaitė	Klimato judėjimas Extinction Rebellion Lietuva
3.	Gabija	Gorobecaitė	Klimato judėjimas Fridays for Future Lietuva
4.	Justas	Andrijauskas	Johannes Gutenberg-Universität Mainz
5.	Daiva	Vaičiulytė	NVO Lawyers for Net Zero, Klimato judėjimas Extinction Rebellion Anglija, Lietuva
6.	Giedrius	Bučas	VšĮ „Už švarią Lietuvą“
7.	Dr. Jaroslav	Dvorak	Klaipėdos Universitetas, „People Powered“ organizacija
8.	Greta	Martinonytė	VU Chemijos ir geomokslų fakultetas
10.	Marija	Dabrišiūtė	ES Žaliasis kursas, Briuselis, Belgija
11.	Saulė	Zokaitytė	Klimato judėjimas Fridays for Future Lietuva

Darbo knygos paskirtis

Šios darbo knygos paskirtis:

- 1. padėti sektorinių grupių dalyviams pasirengti produktyviam darbui Nacionalinės miškų vizijos formavimo renginyje – bendrame forume;*
- 2. padėti, kad skirtingos sektorinės grupės suformuluotų rezultatus, kurie galėtų būti tarpusavyje palyginti;*
- 3. suteikti skirtingoms sektorinėms grupėms informaciją apie vienos kitų mintis ir pasirinkimus.*

SVARBU!

- ✓ Šios knygos įrašai yra sektorinės grupės darbo rezultatas.*
- ✓ Darbo knyga iki 2021 m. rugsėjo 13 d. 12 val. turi būti persiųsta NMS techninei grupei adresu: anzela.valaine@am.lt.*
- ✓ Sektorinių grupių darbo knygų rezultatai apjungti į vieną dokumentą bus pateikti visoms sektorinėms grupėms taip užtikrinant pilną informacijos skaidrumą ir atvirumą.*
- ✓ Sektorinė grupės pristatys darbo knygos rezultatus Nacionalinės miškų vizijos formavimo renginyje – bendrame forume, kuriame bendrakūroje su kitų sektorinių grupių atstovais formuos vieną skirtingus interesus integruojančią Nacionalinę miškų viziją.*

Bendrakūra

Nacionalinio miškų susitarimo procesas remiasi bendrakūra, t.y. diskusijos, tekstai ir sprendimai formuojami visiems dalyviams kartu dirbant toje pačioje erdvėje ir tuo pačiu metu. Toks metodas užtikrina visų dalyvių įtraukimą ir kiekvieno nuomonės išklausimą ir skaidrumą. Bendrakūroje rekomenduojama siekti susitarimų konsensuso būdu.

Bendrakūra yra efektyvesnė ir skaidresnė, kai diskusijų dalyviai pasidalina vaidmenimis, tokiu būdu pasiskirstydami ir atsakomybe bei lyderyste. Rekomenduojama kiekvienos diskusijos pradžioje pasiskirstyti šiuos vaidmenis:

1. **Laikrodininkas** – stebi laiką, jei pasisakymams nustatote laiko limitą, apie jį praneša, informuoja grupę apie laiko ribas.
2. **Moderatorius** - užtikrina, kad visi grupėje turėtų vienodai laiko pasisakyti, nebūtų dominuojančių, jei kas nors grupėje veikia destruktiviai ar nepagarbiai kito dalyvio atžvilgiu, turi teisę šią situaciją nutraukti;
3. **Rašytojas** – užrašo grupėje gimusias mintis ir susitarimus pagal pateiktas užduotis, persiunčia dokumentą grupės nariams ir techninei grupei.
4. **Pranešėjas** - pristato grupės mintis bendrame forume grupės vardu.

Vaidmenys neatleidžia nuo dalyvavimo grupės diskusijoje.

BENDRA INFORMACIJA APIE SEKTORINIŲ GRUPIŲ DARBĄ NACIONALINĖS MIŠKŲ VIZIJOS ETAPE

Nacionalinės miškų vizijos etapo tikslas – įvertinus skirtingus proceso dalyvių interesus, ateities poreikius ir lūkesčius, išgirsti vieni kitus ir atrasti bendrus sąlyčio taškus ir suformuluoti bendrą ilgalaikę nacionalinę miškų viziją.

Etapo trukmė

3-4 sektorinių grupių susitikimai ir bendras 1 dienos forumas. Trukmė: 6-8 savaitės. Preliminarus laikas - 2021 m. rugpjūtis – rugsėjo pradžia.

Sektorinių grupių dalyvių skaičius

1. Sektorinė grupė pati nusprendžia, kiek žmonių dalyvaus sektoriniuose renginiuose.
2. Sektorinės grupės minimalus dalyvių skaičius 5, jei grupė nesuformuojama, jai siūloma jungtis prie kitų grupių.
3. Tas pats asmuo gali būti tik vienos sektorinės grupės dalyvis.

Pradiniai duomenys sektorinių grupių darbui

1. NMS pamatinis tikslas
2. NMS proceso gairės

Sektorinių grupių darbo rezultatai

Šie sektorinių grupių darbo rezultatai, kurie skirti bendro **konteksto** formavimui, yra įrašomi **darbo knygoje** ir **išplatunami** visoms sektorinėms grupėms ir koordinacinei grupei:

[Užpildyta darbo knyga]

1. Sektorinių grupių raida, situacija ir ilgalaikiai poreikiai;
2. Sektorinių grupių pozicijos ir pasiūlymai dėl pamatinio NMS tikslo

Šie sektorinių grupių darbo rezultatai, kurie yra įrašomi **darbo knygoje** ir pristatomi **bendrame forume**, kuriame yra, ir apjungiami ir integruojami ir tik tuomet tampa dokumento dalimi:

[Užpildyta darbo knyga ir prezentacija bendrame forume]

1. Nacionalinė miškų vizija

UŽDUOTYS SEKTORINIŲ GRUPIŲ DARBUI NACIONALINĖS MIŠKŲ VIZIJOS ETAPE

Sektorinių grupių darbas šiame etape susideda iš trijų užduočių.

Pirmoji užduotis skirta suformuluoti jūsų sektorinės grupės poreikį, kuris turėtų būti atspindėtas nacionalinio miškų susitarimo dokumente.

Antroji užduotis skirta įvertinti pamatinį nacionalinio miškų susitarimo tikslą ir nustatyti, kokios temos yra aktualios jūsų sektoriinei grupei

Trečioji užduotis skirta suformuluoti nacionalinę miškų viziją taip, kaip ją mato jūsų sektorinė grupė.

UŽDUOTIS Nr. 1. POREIKIŲ NUSTATYMAS

Ši užduotis susideda iš trijų pratimų. Kiekvienas poreikis turi savo priešistorę ir turi savo lūkesčius ateities perspektyvoje, todėl svarbu jį formuluojant įvertinti visą kontekstą.

1. Pratimas. Atsakydami į pateiktus klausimus, užpildykite sektorinės grupės raidą įtakojuusių esminių įvykių ar veiksmų lentelę.

Kaip istoriškai formavosi ir keitėsi jūsų atstovaujamos sektorinės grupės padėtis per pastaruosius tris dešimtmečius (nuo 1990 m.) iki šių dienų?

Kokie svarbiausi įvykiai, įstatymai, strateginiai dokumentai, organizacijos, finansavimo mechanizmai ar kiti veiksniai labiausiai paveikė (teigiamai arba neigiamai) jūsų grupės raidą bei jūsų grupės poreikius?

Įvykis ar veiksnys	Laikotarpis	Poveikis (teigiamas/neigiamas, aprašykite keliais žodžiais ar vienu sakiniu)
Nepriklausomybė, politinė santvarka	1990	Miškų privatizacija, keitėsi miškų valdymo modelis, kapitalistinio ūkio atsiradimas. Atsirado didesni poreikiai, vartotojiškumas.
Miškų reforma	2017 - 2020	Valdymo miškų centralizacija, neliko urėdijų, sumažėjo gamtos sauginė kontrolė nelegalių kirtimų atžvilgiu, dirvožemio ardymas. Neigiamas poveikis klimato kaitos malšinimo atžvilgiu.

Paryžiaus susitarimas	2015	Klimato kaita matoma kaip didelė problema. Dauguma šalių įsitraukia ir pritaria jos malšinimui. Lietuva taip pat.
Didžiausių klimato kaitos aktyvistinių judėjimų pradžia	2018 - 2019	Pasiektas kritinis taškas visuomenės susidomėjime klimato krizės klausimu, ši problema pradedama rimčiau aptarinėti žiniasklaidoje, atsiranda politinėse dienotvarkėse.
Masinis miškų kirtimas	Visas laikotarpis	Turtingos valstybės perka miškus neturtingose šalyse, eksploatuoja natūralius resursus, nėra jokio ribojimo.
Vartotojiškumas	nuo 2000 m.	Pastovaus ekonomikos augimo skatinimas iššaukė didesnę vartojimą, žaliavų naudojimą, taip gilindami klimato kaitos problemą.
Automobilių taršos mokestis	2019 m.	Nors buvo deklaruota, kad mokestis skirtas mažinti klimato kaitai, planas nebuvo paruoštas efektyviam įgyvendinimui ir pinigai iki šiol nėra tinkamai panaudoti.

“Atsigavimo fondai” eng. recovery funds	2021	Siūloma pastatų rekonstrukcijai naudoti medieną. Nėra nurodoma kaip ir iš kur mediena turi būti išgaunama.
Sausros, oro šiltėjimas	Visas laikotarpis	Dėl klimato kaitos dažnėjančios sausras kelia grėsmę žmonių ir gamtos gerovei.
Medžių kirtimas miestuose	Pastarieji keletas metų	Vykdamas miesto tvarkymo darbus beatodairiškai kertami ir naikinami želdiniai, taip pat jie nekokybiškai ir per menkai atsodinami. Miestuose matomas spartus žaliųjų erdvių mažėjimas. Kadangi žaliosios erdvės miestuose turi taršos ir temperatūros mažinimo efektą, tokia veikla menkina miestų pasiruošimą klimato kaitos padariniams.

2. Pratimas. Atsakydami į pateiktus klausimus, užpildykite sektorinės grupės dabartį ir ateitį įtakojančius veiksnius.

Kokie Lietuvos, Europos Sąjungos teisės aktai, strateginiai dokumentai turi šiuo metu ir turės ateityje didžiausią įtaką jūsų sektorinės grupės interesams?

Kokios nacionalinės ir pasaulinės tendencijos: technologijų, finansų, verslo, rinkų, vartotojų ir gyventojų elgsenos, vertybių, kultūros ar kitos daro poveikį jūsų sektorinės grupės interesams ir veiklai bei skatina jūsų sektorinės grupės atstovus diegti pokyčius?

Dokumentai ar tendencijos	Poveikis (teigiamas/neigiamas, aprašykite keliais žodžiais ar vienu sakiniu)
Paryžiaus susitarimas 2015	Nors susitarimo tikslai sveikintini, valstybės (įskaitant ir Lietuvą) nepakankamai ar išvis nesilaiko susitarimų, taip juos padarydamus niekiniais.
EU Green Deal	Nors susitarimo tikslai sveikintini, poveikis nepakankamas.
Miškų reforma	Neigiamas. Miškų valdymas tampa centralizuotas ir orientuotas į intensyvią medienos žaliavos gavybą, kuri mažina miškų plotą bei bioįvairovę.
Žalioji kursas	Lietuva nepakankamai laikosi šio kurso, taip jį padarydama niekiniu.
Daugybė kitų su klimato kaita pasirašytų dokumentų.	Poveikis identiškas prieš tai išvardintų susitarimų poveikiui.

3. Pratimas. Atsakydami į pateiktą klausimą, keliais žodžiais ar vienu sakiniu suformuluokite ir įrašykite į langą savo sektorinės grupės esminį ilgalaikį poreikį ar poreikius, kuriuos turėtų atspindėti Nacionalinis miškų susitarimas. Siekite įvardinti tik pačius svarbiausius poreikius ir argumentuotai juos pagrįskite.

Išdėstykite poreikius prioritetine tvarka.

Kokio esminio poreikio (poreikių) patenkinimas ilgalaikėje (kelių dešimtmečių) ateities perspektyvoje užtikrintų jūsų atstovaujamos sektorinės grupės gyvybingumą, daroje su kitų grupių interesais?

POREIKIS (-IAI) išdėstyti prioritetine tvarka	Argumentuotas poreikio pagrindimas
Rezervatų ir kitų saugotinių teritorijų plėtra, bei saugotinių teritorijų efektyvi apsauga	Klimato kaita daro neigiamą įtaką miško ekosistemoms. Dėl lėtų miško ekosistemos vystymosi tempų ir sunkiai numatomų ateities klimato ypatybių, žmogaus valdoma miško medžių selekcija neturi galimybių išvesti medžių atmainas pritaikytas ateities klimatui. Kitų miško augalų (ne medžių, sumedėjusių ir žolinių augalų) selekcija yra iš viso nevykdoma. Būtina užtikrinti pakankamai didelę genetinę augalų įvairovę ir natūralias miško vystymosi sąlygas (be ar su minimalia žmogaus intervencija) pakankamai dideliuose masyvuose, kurie būtų pakankamai vientisai pasiskirstę po Lietuvos teritoriją. Tik taip užtikrinant, kad išsivystys miškai, galintys atlaikyti klimato kaitos sukeltus klimatinius spaudimus.
Prioritetas turėtų būti skirtas bioįvairovės išsaugojimui ir puoselėjimui.	Klimato kaita sukelia didelius sunkumus ekosistemoms ir rūšių populiacijoms. Pavojų dar labiau didina labai didelis buveinių fragmentiškumas. Klimatui keičiantis, norint išsaugoti ekosistemas ir rūšis, būtina prioritetu laikyti bioįvairovės palaikymą ir didinimą. Būtina stengtis kiek

	galima sumažinti neigiamą žmogaus įtaką gamtos sistemoms, kad šios galėtų prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio.
Didesnis skaidrumas Nacionalinio miškų susitarime ir miškotvaros procesuose.	Mes manome, kad miškotvarkos procesuose (įskaitant ir Nacionalinį miškų susitarimą) trūksta skaidrumo, jaučiama per didelė medienos pramonė įtaka priimant sprendimus. Manome, kad turėtų būti labiau viešinama sprendimų priėmimo procesų eiga, į ją turi būti įtraukta platesnė Lietuvos visuomenė.
Nacionalinio miškų susitarimo dokumento lankstumas keistis pagal naujus mokslinius atradimus.	Mokslas yra labai dinamiškas ir nustatyti gaires 50-čiai ateities metų yra labai nelanksti pozicija. Taigi dokumentas turi būti suformuotas pakankamai lanksčiai, kad neužkirstų galimybės keisti miškų priežiūros gaires pagal naujausius mokslinius atradimus ir tendencijas.
Lankstesnio Nacionalinio miškų susitarimo tikslo formulavimo.	Šiuo metu oficialus proceso tikslas yra "parengti nacionalinį dokumentą, deklaruojantį bendras nuostatas dėl ilgalaikės subalansuotos miškų politikos kryptį ir atsakantį į klausimus, kaip turėtų būti ūkininkaujama saugomų teritorijų ir kituose miškuose, KARTU UŽTIKRINANT SEKTORIAUS APRŪPINIMĄ ŽALIAVA.". Ši formuluotė yra labai siaura ir nurodo pagrindinį tikslą - užtikrinti medienos žaliavos aprūpinimą. Manome, kad tikslas būtų tvarus miško vartojimas ir jeigu diskusijos privestų prie išvados, kad žaliavos išgavimas turi būti mažinamas, tokio sprendimo ir turėtų būti imtasi.

<p>Medienos žaliavos, kaip anglies saugojimo metodo mažinimas ar atsisakymas. Augalinių alternatyvų medienai paieška (pvz. kanapių pluoštas).</p>	<p>Medienos produktai yra per daug trumpaamžiai (Zhang et al. J. Korean Wood Sci. Technol. 42 (3): 309~317 p. (2014), Braun et. al. For Policy Econ. 63: 28-34 p. (2016), Wakelin et al. Carbon Balance Manag. 15, Art. no: 10 (2020) ir kiti straipsniai) kad galėtų būti laikomi kaip tinkama alternatyva anglies surišimui lyginant su anglimi surišta ir saugojama gyvame miške. Mediena gali būti traktuojama tik kaip galimai mažesnę anglies kiekį išskirianti žaliava. Būtina skatinti gamtinių miško produkcijos alternatyvų paieškas ir jų tobulinimą (pvz.: kanapių pluoštas), taip pat klimatui palankių biomasės produkcijos alternatyvų propagavimas, kaip pelkininkystė (biomasė, užauginta tvariai naudojant pelkes).</p>
<p>Minimalizuoti plynuosius kirtimus, sunkiąją techniką ir kitus metodus pažeidžiančius dirvožemį.</p>	<p>Ypač didelė dalis surištosios anglies esti dirvožemyje. Agresyvūs, mechanizuoti miškų kirtimai pažeidžia miško paklotę, suardo dirvožemio nusistovėjusią struktūrą, atidengia gilesnius dirvožemio klodus, dėl ko vyksta žymiai intensyvesnė erozija ir stabiliųjų anglies junginių dirvoje yrimas.</p>
<p>Žaliavos vietinis panaudojimas.</p>	<p>Norint skatinti žiedinę ekonomiką, mažinti anglies išskyrimą transportuojant medieną ir iš jos pagamintą produkciją, turėtų</p>

	<p>būti skatinama vietinė žaliava ir mažinimas medienos eksportavimas. Taip turėtų būti skatinamas vietinis pagamintos produkcijos realizavimas..</p>
<p>Miesto ir užmiesčio miškų bei želdinių griežta apsauga.</p>	<p>Miesto miškai ir medžiai gali gan smarkiai sumažinti miesto temperatūrą bei pagerinti vietinį klimatą. Papildomai želdiniai gerina oro kokybę, mažina taršą, sugeria triukšmą ir gerina gyvenimo kokybę. Taigi labai svarbu užtikrinti gerą ir efektyvią miesto ir priemiesčio miškų apsaugą nuo urbanistinės plėtros bei apsaugoti miesto želdinius nuo nebūtino šalinimo. Manome, kad nepakankama šių miškų ir želdinių apsauga yra labai opi šių dienų Lietuvos problema.</p>
<p>Vietinės bendruomenės įtrauktos į lokalių žaliųjų erdvių, miškų procesus. Skirti tam daugiau resursų, laiko.</p>	<p>Vietinės bendruomenės, gyvenančios prie miškų yra labiausiai veikiamos jų miškotvarkos. Taigi yra būtina įtraukti šiuos žmones į sprendimų priėmimo procesus.</p>

Medžių plantacijų reinterpretacija kaip ūkinės paskirties žemė, o ne miškai.

Medžių plantacijos yra menkavertės tiek bioįvairovės ir ekologijos tiek ir rekreaciniu požiūriu. Jų vienintelis tikslas yra užauginti kokybišką medienos žaliavą. Tokie "miškai" turėtų būti interpretuojami pagal jų pagrindinį tikslą - medienos žaliavos gamybą. Tai yra ūkinės paskirties žemė, o ne miškas.

UŽDUOTIS Nr. 2. PASIŪLYMAI NMS PAMATINIO TIKSLO KRYPTYSE

Ši užduotis susideda iš trijų pratimų, pradžioje jūs įvertinsite NMS pamatinio tikslo kryptių aktualumą, po to pateiksite pasiūlymus interesų balansui ar krypties įgyvendinimui.

1. Pratimas. Atsakydami į pateiktą klausimą, pasirinkite NMS pamatinio tikslo kryptis (teiginius) ir užpildykite lentelę.

Kokios NMS pamatinio tikslo kryptys (teiginiai) yra **aktualios** jūsų sektoringei grupei ir kodėl?

Susitarti dėl ilgalaikės, nuoseklios ir subalansuotos nacionalinės miškų politikos pagrindinių kryptių ir rodiklių, apimant (bet neapsiribojant) šiuos tikslus:

<p>NMS pamatinio tikslo kryptis/teiginys. Nukopijuokite formuluotę iš NMS pamatinio tikslo</p>	<p>Įvertinkite aktualumą balais: Labai svarbu – 3 Svarbu – 2 Iš dalies svarbu – 1</p>	<p>Poveikis jūsų sektorinei grupei klimato kontekste</p>
<p>1. ilgalaikį balansą tarp suinteresuotoms šalims ir Valstybei svarbiausių miško teikiamų naudų, suderinant kintančius ekonominius, ekologinius ir socialinius interesus, tuo pačiu užtikrinant tvarių miško ekosistemų formavimą ir išsaugojimą ateities kartoms;</p>	<p>2</p>	<p>Ekonominių interesų derinimas neatitinka klimato kaitai reikalingo prisitaikymo. Poveikis bus labai didelis, jei ekonominis interesas nebus balansuotas.</p>
<p>2. miškų indėlį į klimato kaitos iššūkių suvaldymą, įskaitant ekosistemų išsaugojimą, subalansuotą miškų plotų plėtrą, potencialo didinimą absorbuoti šiltnamio efektą sukeliančias dujas (ŠESD) bei kaupti ir išlaikyti anglį, taip pat miškų prisitaikymą prie klimato kaitos ir jų atsparumo didinimą;</p>	<p>3</p>	<p>Didelis poveikis. Per daug neapibrėžtas “Potencialo didinimo” terminas. Ar tai reiškia trumpinti medžių rotaciją? Kokie metodai bus naudojami klimato kaitos prisitaikymui? Ši formuluotė tenkina jeigu nebus orientuojamasi į vidutinio medžių amžiaus mažinimą intensyvinant miškininkystę.</p>
<p>3. biologinės įvairovės išsaugojimą, griežtai saugomų miškų reikiamo ploto ir įvairovės užtikrinimą, taip pat miškų</p>	<p>3</p>	<p>Didelis poveikis. Taip yra išsaugomos rūšys, ekosistemos. Didėjant klimato kaitai kyla</p>

<p>gamtosauginės vertės didinimą saugomose teritorijose, apimant geresnę senų miškų apsaugą ir hidrologinio režimo atkūrimą;</p>		<p>grėsmė bioįvairovei, taigi būtina kiek galima sumažinti žmogaus sukeltų pavojų bioįvairovei kiekį.</p>
<p>4. rekreacinio, kultūrinio, dvasinio, taip pat visuomenės sveikatos ir emocinės būklės gerinimui skirto daugiafunkcinio miškų potencialo išryškšinimą ir jo stiprinimą, apimant gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimą, kraštovaizdžio stabilumo didinimą;</p>	1	<p>Puoselėjant žmonių ir gamtos ryšį su gamta, edukaciją, pagarbą ir supratimą, kad mes esame viena didelė ekosistema, mažina vartojimą ir gamtos niekinimą. Rekreacija turi būti prižiūrima norint užtikrinti minimalią žalą miškų ekosistemoms.</p>
<p>5. darnaus miškų tvarkymo principais paremto miškininkavimo tolesnį vystymą formuojant daugiafunkcinius miškus, inovatyvių ir adaptyvių tausojančios miškininkystės, įskaitant artimo gamtai miškininkavimo, praktikų bei miško tvarkymo technologijų paiešką ir diegimą, mokliškai pagrįstą laukinės gyvūnijos populiacijų miškuose apsaugą ir suregulavimą;</p>	2	<p>Sunkios technologijos naudojimas daro labai didelį tiesioginį ir neigiamą poveikį miškams klimato kaitos atžvilgiu. Ypač didelė žala yra miško dirvožemiui, kuris saugo surištus didelius anglies kiekius.</p>
<p>6. ekonominio veiklos miškuose reguliavimo pokyčius, užtikrinant miškų ūkio sektoriaus ekonominį gyvybingumą, reikšminga apimtimi į ekonomiką įtraukiant ir kitas nei mediena miško ekosistemines paslaugas, atsisakant gamtosauginės ar kitokios pridėtinės vertės nekuriančių veiklos apribojimų, taip pat taikant deramas ekonomines paskatas bei nustatant adekvačias</p>	1	<p>Neigiamas poveikis klimato kaitai. Formuluoatė per daug abstrakti. Išskyla šie klausimai: Kokie apribojimai? Kaip jie bus matuojami? Ar bus sukurta pridėtinė vertė?</p>

<p>kompensacijas miško savininkams ir kitiems ūkio subjektams už bendruosius apribojimus viršijančius ūkinės veiklos suvaržymus;</p>		<p>Kas yra adekvačios kompensacijos? Kas jas mokės? Ar kalbama apie Co2 kreditų pardavimą? Formuluoatė labai subjektyvi ir dėl to nepriimtina. Manome, kad teiginys “viršijančius ūkinės veiklos suvaržymus” yra klaidinga formuluoatė. Siūlome keisti ūkinės veiklos suvaržymus, atsižvelgti į aplinkosaugą. Gamtosauga kuria pridėtinę vertę ir ilgalaikę ekonominę naudą, nes palaiko ekosistemas, kurios būtinos žmonių gerovei.</p>
<p>7. holistinį viso miškų sektoriaus, įskaitant ir medienos pramonę bei biomasės energetiką, vystymą, skatinant miškų sektoriaus ekonominę plėtrą kaip darbuotojų socialinės ir valstybės ekonominės gerovės garantą, užtikrinant racionalų miško išteklių naudojimą ir gausinimą, stabilų kokybiškos ir aukščiausios technologinės vertės žaliavinės medienos tiekimą darnaus miškų tvarkymo rėmuose, siekiant kuo aukštesnės pridėtinės vertės kūrimo Lietuvoje, skatinant žiedinę bioekonomiką ir žaliają transformaciją;</p>	2	<p>Poveikis didelis. Kuo didesnė yra ekonominė plėtra, tuo didesnė našta tenka žemės ekosistemai. Klimato krizės švelninimas nesiderina su požiūriu, kad miška yra tik žaliava. Skatinimo neužtenka. reikia greitos transformacijos prie žiedinės ekonomikos ir vartojimo mažinimo.</p>
<p>8. miškų mokslų ir su miškais susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtrą bei finansavimą, taikomojo mokslo praktinį diegimą,</p>	3	<p>Kuo didesnė ir prieinamesnė edukacija, bendras</p>

<p>informacijos apie miškus ir miškininkavimą geresnį pritaikymą vartotojams bei jos sklaidą, visuomenės švietimo miškų klausimais stiprinimą;</p>		<p>visuomenės supratimas apie miškus ir jų nešamą naudą, tuo daugiau yra galimybių judėti link tvaraus miško. Taip pat norėtųsi orientavimosi į gamtosaugą.</p>
<p>9. miškininkų ir kitų miškuose bei miškų sektoriuje dirbančių specialistų rengimo tobulinimą žaliosios transformacijos ir skaitmenizacijos kontekste ir reikiamo jų skaičiaus užtikrinimą, jų profesinio prestižo didinimą, taip pat miškų sektoriuje dirbančiųjų socialinių garantijų, profesinio imuniteto ir kolektyvinio atstovavimo stiprinimą, ypač per profesines sąjungas.</p>	<p>1</p>	<p>Per siauras požiūris, gamtininkai ir kiti mokslininkai yra ignoruojami. Reikėtų platesnės tarpdiscipliniškos perspektyvos. Turi keistis miškininkystės edukacija, atnaujinamos programos, skelbiama dabartinė klimato situacija, skatinamas požiūrio plėtimas. Dabartinis miškininkų ruošimas orientuotas į miško tvarkymą žaliavai gaminti. Ateities miškininkai turėtų priimti sprendimus atsižvelgiant į žymiai daugiau perspektyvų.</p>

2. Pratimas. Atsakydami į pateiktus klausimus ir remdamiesi turima patirtimi ir žiniomis, pateikite pirminius pasiūlymus, kaip konkrečioje NMS pamatinio tikslo kryptyje galėtų būti pasiektas interesų balansas su kitomis sektorinėmis grupėmis.

Ar jūsų pasirinktoje NMS pamatinio tikslo kryptyje gali kilti ar jau kyla interesų įtampa tarp skirtingų sektoringų grupių?

Kokia yra pagrindinė priežastis ar nesutarimas, dėl kurio kyla ši įtampa?

Kokie sprendimai, pokyčiai, veiksmai ar priemonės galėtų padėti siekti interesų balanso?

<p>NMS pamatinio tikslo kryptis/teiginys. Nukopijuokite formuluotę iš NMS pamatinio tikslo</p>	<p>Įtampos priežastis</p>	<p>Pasiūlymai interesų balansui</p>
<p>1. ilgalaikį balansą tarp suinteresuotoms šalims ir Valstybei svarbiausių miško teikiamų naudų, suderinant kintančius ekonominius, ekologinius ir socialinius interesus, tuo pačiu užtikrinant tvarių miško ekosistemų formavimą ir išsaugojimą ateities kartoms;</p>	<p>Įtampa tarp finansiškai suinteresuotų grupių ir socialinių bei ekologinių interesų. Manome, kad bus nesuprasta klimato krizės svarba ir mastas. Ateityje bus dar daugiau iššūkių gamtos apsaugai ir tai turės poveikį visiems interesams. Šiame tikslė nėra iššūkio atliepimo.</p>	<p>Iškelti ekologinį ir socialinį interesą kaip prioritetinį. Nutarti ir laikytis demokratiško sprendimų priėmimo valdymo ir ieškoti naujų būdų jiems priimti. Išklausyti kiekvieną grupę.</p>
<p>2. miškų indėlių į klimato kaitos iššūkių suvaldymą, įskaitant ekosistemų išsaugojimą, subalansuotą miškų plotų</p>	<p>Įtampa yra, nes jaučiame, kad ne visos grupės supranta arba pripažįsta klimato kaitos grėsmę. Šis punktas mums yra</p>	<p>Tikslingos, argumentuotos diskusijos, mokslinių straipsnių pagrindimas.</p>

<p>plėtrą, potencialo didinimą absorbuoti šiltnamio efektą sukeliančias dujas (ŠESD) bei kaupti ir išlaikyti anglį, taip pat miškų prisitaikymą prie klimato kaitos ir jų atsparumo didinimą;</p>	<p>labai svarbus. Co2 absorbciją nukreipti ne į medienos produktus, bet stengtis mažinti šiltnamio efektą sukeliančias dujas išsaugojant dirvožemį, puoselėjant senus medžius. Ypač didelė įtampa su medienos pramonės grupe ir pagrindine klimato kaitos grupėje esančiais pramonininkais ir jų požiūriu.</p>	<p>Užtikrinti visų balsų (mokslininkų, NVO, socialinių mokslų atstovų, gamtininkų ir kt) išklusymą ir TOLYGŲ IR LYGIAVERTĮ įsitraukimą.</p> <p>Dabartiniai šiltnamio efektą sukeliančių dujų(ŠESD) srautų įvertinimo metodai turėtų būti tikslinami.</p> <p>Užtikrinti vartojamų daiktų ilgaamžiškumą. Turime mažinti verslo sektoriaus įtaką miškotvarkos sprendimuose.</p>
<p>3. biologinės įvairovės išsaugojimą, griežtai saugomų miškų reikiamo ploto ir įvairovės užtikrinimą, taip pat miškų gamtosauginės vertės didinimą saugomose teritorijose, apimant geresnę senų miškų apsaugą ir hidrologinio režimo atkūrimą;</p>		<p>Svarbu atsižvelgti į vandens sulaikymą šlapžemėse, kuris reikalingas klimato kaitos kontekste.</p>
<p>4. rekreacinio, kultūrinio, dvasinio, taip pat visuomenės sveikatos ir emocinės būklės gerinimui skirto daugiafunkcinio miškų potencialo išryškinimą ir jo stiprinimą, apimant gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimą, kraštovaizdžio stabilumo didinimą;</p>	<p>Sankirta su rekreacija ir saugomų teritorijų.</p>	<p>Plotų pritaikymas rekreacijai minimalizuojant žalą miškui ir natūralistiniam kraštovaizdžiui.</p> <p>Vietovių su mažu miškingumu priežiūra ir atnaujinimas.</p>

<p>5. darnaus miškų tvarkymo principais paremto miškininkavimo tolesnį vystymą formuojant daugiafunkcinius miškus, inovatyvių ir adaptyvių tausojančios miškininkystės, įskaitant artimo gamtai miškininkavimo, praktikų bei miško tvarkymo technologijų paiešką ir diegimą, moksliskai pagrįstą laukinės gyvūnijos populiacijų miškuose apsaugą ir sureguliuojimą;</p>	<p>Sąvoka “darnaus miškų tvarkymas” gali turėti skirtingą interpretaciją ir suvokimą. Įtariame, kad klimato kaitą atstovaujanti grupė ir miškininkai gali skirtingai suvokti šią frazę.</p> <p>Plėšriųjų žinduolių ypač vilkų apsaugos konfliktas.</p>	<p>Mechanizuota miškų priežiūra, ypač kirtimo mašinos, sunkioji technika, mažina darbo galimybes šalia miškų gyvenančioms bendruomenėms. Norint padaryti miškus finansiniu šaltiniu vietiniams gyventojams, sunkioji technika turi būti mažinama. Taip pat šie įrenginiai yra labai kenksmingi dirvožemiui, kadangi suardo nusistovėjusią jo struktūrą, atidengia gilesnius dirvos klodus, kas skatina anglies dioksido išsiskyrimą. Turėtų būti vengiama naudoti sunkiąją technika, ypač vasaros metu. Skandinaviškos miško tvarkymo technologijos nėra pritaikytos Lietuvos dirvožemiui, jį naikina, skatina yrimą. Būtina ieškoti lengvasvorių technologinių alternatyvų pritaikytų Lietuvos dirvožemiui. Taip pat reikia mažinti ar išvis atsisakyti plynų kirtimų. Plėšriųjų gyvūnų apsaugos klausimu sprendimuose reikia demokratiškesnio proceso, reikalinga atsižvelgti į gamtininkų, visuomenės ir NVO nuomones, taip pat moksliskai pagrįstą (pagal mokslinius šaltinius) argumentų didesnis įtraukimas į procesą.</p>
<p>6. ekonominio veiklos miškuose reguliavimo pokyčius, užtikrinant miškų ūkio sektoriaus ekonominį gyvybingumą, reikšminga apimtimi į ekonomiką įtraukiant ir kitas nei mediena miško ekosistemines paslaugas, atsisakant gamtosauginės ar kitokios pridėtinės vertės nekuriančių veiklos apribojimų, taip pat taikant deramas ekonomines paskatas bei nustatant adekvačias kompensacijas miško</p>	<p>Neigiamas poveikis klimato kaitai. Iškyla šie klausimai: Kokie tai apribojimai? Kaip jie bus matuojami? Ar bus sukurta pridėtinė vertė? Kas yra adekvačios kompensacijos? Kas jas mokės?</p> <p>Konfliktas su miško savininkais ir jų asociacijomis.</p>	<p>Kyla daugiau klausimų nei atsakymų. Šis punktas visiškai neaiškus. Ar yra kalbama apie anglies dioksido kreditų pardavimą? Formuluoję labai subjektyvi ir dėl to nepriimtina. Manome, kad teiginys “viršijančius ūkinės veiklos suvaržymus” yra klaidinga formuluoję. Siūlome keisti ūkinės veiklos suvaržymus, atsižvelgti į aplinkosaugą. Gamtosauga kuria pridėtinę vertę ir ilgalaikę ekonominę naudą, nes palaiko ekosistemas, kurios būtinos žmonių gerovei.</p>

<p>savininkams ir kitiems ūkio subjektams už bendruosius apribojimus viršijančius ūkinės veiklos suvaržymus;</p>		
<p>7. holistinį viso miškų sektoriaus, įskaitant ir medienos pramonę bei biomasės energetiką, vystymą, skatinant miškų sektoriaus ekonominę plėtrą kaip darbuotojų socialinės ir valstybės ekonominės gerovės garantą, užtikrinant racionalų miško išteklių naudojimą ir gausinimą, stabilų kokybiškos ir aukščiausios technologinės vertės žaliavinės medienos tiekimą darnaus miškų tvarkymo rėmuose, siekiant kuo aukštesnės pridėtinės vertės kūrimo Lietuvoje, skatinant žiedinę bioekonomiką ir žaliąją transformaciją;</p>	<p>Interesų nesutapimas dėl netvaraus dabartinio ekonominio modelio. Šiame punkte turėtų būti įtraukiama vietinė žiedinė ekonomika, kada žaliava ir produkcija vartojama lokaliai.</p>	<p>Siūlymas vykdyti, o ne tik skatinti, žiedinę ekonomiką. Tai turėtų būti prioritetas. Skatinti vietinę ekonomiką, vietinį žaliavų panaudojimą. Mažinti žaliavos eksportą.</p>
<p>8. miškų mokslų ir su miškais susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtrą bei finansavimą, taikomojo mokslo praktinį diegimą, informacijos</p>	<p>Interesai gali kirstis dėl požiūrio į mišką ir dėl to galimos skirtingos siūlomų procesų kryptys.</p>	<p>Švietimas turi būti orientuotas į bioįvairovės ir ekologijos vertę miškuose, bei klimato kaitos klausimus ir kaip šie dalykai sąveikauja tarpusavyje. Turi būti dedamos didelės pastangos sukurti lengvai suprantamas ir lengvai prieinamas švietimo programas visai visuomenei. Ypač svarbu plėsti šios srities švietimą mokyklose.</p>

<p>apie miškus ir miškininkavimą geresnį pritaikymą vartotojams bei jos sklaidą, visuomenės švietimo miškų klausimais stiprinimą;</p>		<p>Reikalingas ne tik miškų mokslų įtraukimas, būtina siekti platesnės tarpdisciplininės integracijos.</p>
<p>9. miškininkų ir kitų miškuose bei miškų sektoriuje dirbančių specialistų rengimo tobulinimą žaliosios transformacijos ir skaitmenizacijos kontekste ir reikiamo jų skaičiaus užtikrinimą, jų profesinio prestižo didinimą, taip pat miškų sektoriuje dirbančiųjų socialinių garantijų, profesinio imuniteto ir kolektyvinio atstovavimo stiprinimą, ypač per profesines sąjungas.</p>	<p>Interesai gali skirtis dėl pasenusio vartotojiško požiūrio į miškus.</p>	<p>Reikia atnaujinti miško profesiją įtraukiant į jos švietimą ekologijos ir aplinkosaugos temas. Reikalingas paradigminis pokytis, turi būti diegiama, kad mes nesame vien miško išteklių vartotojai, turi būti platesnis miško supratimas, bei skiriamas didesnis dėmesys į kompetencijos didinimas klimato kaitos procesų srityje. Taip pat būtinas miško sektoriaus specialistų atlyginimo didinimas, nes specialybės prestižas neatsiejamas nuo atlygio.</p>

3. Pratimas. Atsakydami į pateiktus klausimus ir remdamiesi turima patirtimi ir žiniomis, pateikite pirminius pasiūlymus, dėl kitų, jūsų sektoringei grupei aktualių NMS pamatinio tikslų kryptių.

Pirmame pratime nustatėte, jūsų sektorinei grupei aktualias NMS pamatinio tikslų kryptis, antrame pratime išnagrinėjote tas kryptis, kuriose kyla interesų įtampa, trečiame pratime pateikite pasiūlymus toms kryptims, kurios yra aktualios, tačiau nekelia interesų įtampos, t.y. – likusios aktualios kryptys.

Kokios jūsų pasirinktos NMS pamatinio tikslo kryptys nekelia interesų įtampos?

Kokius sprendimus, pokyčius, veiksmus ar priemones pasitelkiant, šios NMS pamatinio tikslo kryptys galėtų būti įgyvendintos, kad jūsų sektorinės grupės poreikiai būtų atliepti?

NMS pamatinio tikslo kryptis/teiginys. Nukopijuokite formuluotę iš NMS pamatinio tikslo	Pasiūlymai
<p>3. Biologinės įvairovės išsaugojimą, griežtai saugomų miškų reikiamo ploto ir įvairovės užtikrinimą, taip pat miškų gamtosauginės vertės didinimą saugomose teritorijose, apimant geresnę senų miškų apsaugą ir hidrologinio režimo atkūrimą;</p>	<p>Būtinai saugotinių teritorijų apibrėžimo išplėtimas ir saugotinių teritorijų plėtros proceso supaprastastinimas. Tai reikalinga norint greitai reaguoti į retų gyvūnų ir augalų naujų radaviečių apsaugą. Taip pat būtina užtikrinti gyvūnų ir augalų apsaugą nesaugotiniuose teritorijose.</p> <p>Reikalingas įstatyminės bazės tobulinimas ženkliai mažinant esančių spragų kiekį ir didinant gamtosaugos nusižengimų atsakomybę pagal nusižengimo mastą.</p>
<p>5. Darnaus miškų tvarkymo principais paremto miškininkavimo tolesnį vystymą formuojant daugiafunkcinius miškus, inovatyvių ir adaptyvių tausojančios miškininkystės, įskaitant artimo gamtai miškininkavimo, praktikų bei miško tvarkymo technologijų paiešką ir diegimą, mokliškai pagrįstą laukinės gyvūnijos populiacijų miškuose apsaugą ir sureguliuojimą;</p>	<p>Formuluotė turėtų būti keičiama “įskaitant artimo gamtai miškininkavimo” pašalinant žodį “įskaitant”. Mūsų manymu visi sprendimai turėtų būti remiami artimu gamtai miškininkavimu. Taip pat terminas “daugiafunkcinis miškas” per daug neapibrėžtas. Manome, kad ne visi miškai turėtų būti daugiafunkciniai, dalis jų privalo būti skirti vien gamtosauginiams tikslams (rezervatai).</p>

<p>4. Rekreacinio, kultūrinio, dvasinio, taip pat visuomenės sveikatos ir emocinės būklės gerinimui skirto daugiafunkcinio miškų potencialo išryškinimą ir jo stiprinimą, apimant gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimą, kraštovaizdžio stabilumo didinimą;</p>	<p>Užtikrinti darnią rekreaciją be žmogaus palikto pėdsako miške. Užtikrinti naturalistinį, be urbanistikos indėlio, kraštovaizdį. Kraštovaizdžio stabilumo tikslas neturėtų trukdyti miškingumo didinimui.</p>
<p>8. Miškų mokslų ir su miškais susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtrą bei finansavimą, taikomojo mokslo praktinį diegimą, informacijos apie miškus ir miškininkavimą geresnį pritaikymą vartotojams bei jos sklaidą, visuomenės švietimo miškų klausimais stiprinimą;</p>	<p>Įvairesnių mokslo (ypač gamtos ir ekologijos) sričių įsitraukiamas į miškų sektorių ir platesnę tarpdisciplininę integraciją. Kurti nemokamas, mokslu paremtas, edukacines programas vaikams, paaugliams ir suaugusiems su tikslu didinti gamtinį išsilavinimą ir miškų problemų žinomumą. Būtina diegti kompleksinį gamtos suvokimą pabrėžiant ekosistemų vidinius tarpusavio ryšius.</p>

UŽDUOTIS Nr. 3. NACIONALINĖ MIŠKŲ VIZIJĄ

Šios užduoties rezultatai jūsų sektorinės grupės atstovai **turės pristatyti nacionalinės miškų vizijos bendrame forume.**

- ✓ *Bendrame forume visų sektorinių grupių vizijos bus apjungiamos ir integruojamos į vieną nacionalinę miškų viziją.*
- ✓ *Sektorinių grupių vizijos bus naudojamos kaip kontekstinė informacija.*

Peržiūrėję ankstesnių dviejų užduočių rezultatus aptarkite, kokią matytumėte trokštamą nacionalinę miškų viziją, kurioje atliepiami jūsų sektorinės grupės poreikiai, ir kartu sukuriamas balansas dabartinių interesų įtampų srityse. Viziją suformuluokite ilgalaikėje – t.y. kelių dešimtečių ateities perspektyvoje.

Vizijai formuluoti galite pasitelkti šiuos pagalbinius klausimus:

Kokiose srityse turėtų įvykti esminiai pokyčiai ir kokie?

Kaip turėtų pasikeisti šalies miškai ir miškai ir miškų sektorius, kad joje neliktų dabartinių konfliktų ir ribojimų?

Koks esminis proveržis leistų subalansuoti visus interesus ir užtikrintų miškų tęstinumą ateities kartoms?

Kaip Lietuvos miškai ir miškų sektorius turėtų keistis ar evoliucionuoti, kad atlieptų esmines ES ir pasaulio tendencijas?

Suformuluokite viziją tekstu - vienu ar keliais (daugiausia 5) sakiniais.

Lietuvos miškų strategija turi remtis ES miškų strategijos tikslais, pripažįstant, kad mišku gali būti laikoma tik pilnavertė miškų ekosistema, atliekanti daugiafunkcinį vaidmenį.

Klimato krizės akivaizdoje miškotvarkos prioritetai turi būti bioįvairovės išsaugojimas, ilgalaikė anglies dioksido sekvestracija miško ekosistemoje, nemedieninė miško vertė, saugomų teritorijų plėtra ir griežtesnė bei efektyvesnė miškų apsauga, natūraliai besiformuojančių miškų plėtra.

Norint realizuoti šiuos tikslus būtina užtikrinti, kad 50% miškų ploto įgytų apsauginį statusą (iš kurių 30% turi turėti rezervato statusą) bei keisti ūkininkavimo miškuose pobūdį, užtikrinant bioįvairovės, dirvožemio apsaugą, didinant medžių rūšinę įvairovę ir ieškant mažesnę žalą darančių ūkininkavimo priemonių.

Norint sušvelninti klimato kaitą, būtina atsisakyti neefektyvios anglies dioksido kaupimo medienos produktuose strategijos, mažinti žaliavų, įskaitant medieną, vartojimą, ilginti produktų tarnavimo laiką, efektyviai pritaikyti žiedinės ekonomikos principus, užtikrinant vietinę žaliavų gavybą ir panaudojimą (taip mažinant pramonės išskiriamą anglies dioksidą) bei atsinaujinčių nemedieninių žaliavų (pvz. kanapių pluoštas) pritaikymą.

Būtina užtikrinti miškotvarkos sprendimų priėmimo skaidrumą ir daugialypiškumą mažinant medienos pramonės dominavimą bei užtikrinant visų suinteresuotų šalių (įskaitant plačiąją visuomenę ir NVO) dalyvavimą, pasitelkiant tokius metodus kaip pvz: efektyvesnis viešinimas, kaštų ir naudos analizė, piliečių asamblėjos, gyventojų apklausos, nepriklausomų vertintojų įtraukimas ir kt.

Formuluodami viziją galite (neprivalote) pasitelkti konkrečius vertinimo parametrus, kaip pvz.:

- 1) kokio šalies miškingumo (procentais nuo šalies sausumos ploto) iki 2050 metų pageidautų siekti SG; /šiuo metu yra XX%/
- 2) kiek saugomų miškų – kuriose ribojama miško ūkinė veikla, (proc. nuo šalies bendro miškų ploto) iki 2050 metų pageidautų siekti SG; (I, IIA, IIB, ir III grupės miškai) /šiuo metu yra XX%/
- 3) griežto saugojimo režimo miškų kiekio saugomose teritorijose (proc. nuo saugomose teritorijose esančių miškų ploto), iki 2050 metų pageidautų/toleruotų SG; (I ir IIA grupės miškai) /šiuo metu yra XX%/
- 4) kiek ūkinių miškų ploto skirtų produkuoti žaliavinę medieną (proc. nuo šalies bendro miškų ploto) iki 2050 metų pageidautu/toleruotų SG; (IVA ir IVB grupės miškai) /šiuo metu yra XX%/
- 5) kokio priaugančios medienos kiekis, kaip žaliavinė mediena gali būti išimama medienos pramonės reikmėms (proc. nuo kasmet IV grupės miškuose sukaupiamo medienos tūrio) iki 2050 metų pageidautu/toleruotų SG; /šiuo metu yra XX%/

PASIRENGIMAS NACIONALINĖS MIŠKŲ VIZIJOS BENDRAJAM FORUMUI

Artėjant Nacionalinės miškų vizijos bendrojo forumo renginiui jūs gausite informaciją apie tai, kiek kiekviena sektorinė grupė galės deleguoti narių. Visoms sektorinėms grupėms bus suteiktos vienodos teisės dalyvauti. Taip pat bus pateikta detali renginio darbotvarkė.

Pasirengdami Nacionalinės miškų vizijos bendrajam forumui:

1. Nuspręskite, kas atstovaus jūsų sektorinę grupę bendrame forume.
2. Nuspręskite, kas iš jūsų sektorinės grupės narių pristatys siūlomą Nacionalinę miškų viziją bendrame forume.

3. Parenkite, trumpą (3-5 skaidrių) prezentaciją. Pristatymo trukmė - 5 min. Pristatyme apžvelkite savo sektorinę grupę bei jos ilgalaikį poreikį (-ius), pristatykite siūlomą viziją ir jos pagrindimą.

Nacionalinės miškų vizijos bendrojo forumo darbotvarkės veiklos:

- ✓ Įvadinis pranešimas
- ✓ Sektorinių grupių pristatymai
- ✓ Darbas mišriose grupėse, sudarytose iš skirtingų sektorinių grupių atstovų, pateikiant jungtinius Nacionalinės miškų vizijos pasiūlymus
- ✓ Nacionalinės miškų vizijos pasirinkimas apjungimo ir reitingavimo ar kitais metodais.

**UŽPILDĘ ŠIĄ DARBO KNYGĄ ATSIŪSKITE NMS TECHNINEI GRUPEI
EL.P. ADRESU anzela.valaine@am.lt iki 2021 m. rugsėjo 13 d. 12 val.**